

KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit
dhe Investimeve të Huaja

Nr. 479/5Prot.

Tiranë, më 25.09.2017

V E N D I M

Nr.119, Datë 25.09.2017

PËR

**EVADIMIN E MATERIALEVE TË AUDITIMIT TË TEKNOLOGJISË SË
INFORMACIONIT TË USHTRUAR NË DREJTORINË
E UJËSJELLËS KANALIZIMEVE, TIRANË**

Pasi u njoha me Raportin Përfundimtar të Auditimit dhe projektvendimin e paraqitur nga Grupi i Auditimit të Departamentit të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit dhe Investimeve të Huaja, pasi u njoha me shpjegimet e dhëna nga subjekti i audituar, mendimin për cilësinë e auditimit nga Drejtori i Drejtorisë së Auditimit të TI si dhe nga Drejtori i Drejtorisë Juridike, Sigurimit të Cilësisë dhe Zbatimit të Standardeve, vlerësimin mbi objektivitetin dhe cilësinë e auditimit nga Drejtori i Departamentit të Auditimit të mësipërm, në mbështetje të nenit 10, 14 dhe 15 të ligjit nr.154/2014, datë 27.11.2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, duke vlerësuar rëndësinë e veçantë të Drejtorisë së Ujësjetllës Kanalizime, Tiranë në shërbimin e mirëmbajtjes së sistemeve të furnizimit me ujë të pijshëm, largimit dhe trajtimit të ujërave të ndotura dhe shitjen e tyre, sidhe rolin e sistemeve të teknologjisë së informacionit në UKT për përdorimin e burimeve me efektivitet, ekonomikitet dhe efieçecë për arritjen e objektivave të përgjithshëm, për tu siguruar se:

- Menaxhimi i Lartë drejton, vlerëson dhe monitoron efektivisht përdorimin e TI, me qëllim përmbushjen e misionit.
- Teknologjia e informacionit mbështet nevojat pa kompromentuar sigurinë, privatësinë, koston dhe elemente të tjera kritike.

V E N D O S A:

I. Të miratoj Raportin Përfundimtar të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit për periudhën 01.01.2016 – 31.12.2016 të ushtruar në Drejtorinë e Ujësjetllës Kanalizime, Tiranë.

II. Të miratoj rekomandimet e përcaktuara dhe të kërkoj marrjen e masave, për sa vijon:

OPINION I AUDITIMIT

Grupi i auditimit arrin në konkluzionin se mungesa e Strategjisë së Teknologjisë së Informacionit në Drejtorinë e Ujësjetës Kanalizime, Tiranë ka sjellë mos pasqyrimin qartë të objektivave të Sh.a lidhur me infrastrukturën TI dhe burimet e nevojshme për ngritjen, zhvillimin dhe mirëmbajtjen e saj.

Mungesa e Planit Strategjik mbart riskun e keqadresimit të burimeve të nevojshme për mbështetjen e veprimtarisë së UKT nga Teknologjia e Informacionit.

Teknologjia e Informacionit duhet të shtrihet në gjithë proceset e aktivitetit të Ujësjetës Kanalizime Tiranë

GJETJE NGA AUDITIMI:

1. Nga auditimi i Strategjisë, politikave dhe procedurave në TIK) rezultoi se:

- UKT nuk ka Strategji për Teknologjinë e Informacionit, mungesa e të cilës sjell mos pasqyrimin e qartë të objektivave lidhur me infrastrukturën, burimet e nevojshme si dhe indikatorëve për matjen e objektivave. Mungesa e Planit Strategjik, mbart riskun e keqadresimit të burimeve të nevojshme për mbështetjen e veprimtarisë së UKT
- Struktura e TI në nivel sektori sjell uljen e ndikimit të TI në qeverisjen e UKT sh.a dhe zbehjen e ndikimit të varësinë direkte nga Drejtori i Përgjithshëm.
- Mungesa e këshilltarit të Drejtorit të Përgjithshëm me profili teknologji informacioni ka ndikuar në vendimmarrjen e qeverisjes TI.
- Struktura e Auditit të Brendshëm e cila siguron pavarësinë e punës nëpërmjet varësisë direkt nga Këshilli Mbikëqyrës nuk ka në përbërje të saj auditues me profil teknologji informacioni. (*Trajtuar më hollësisht në faqet nr. 8 të Raportit të Auditimit*).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të UKT, duke marrë në konsideratë kohën, burimet e nevojshme të marrin masa për:

- a. Hartimin e Planit Strategjik të Teknologjisë së Informacionit, ku të adresohen qartë objektivat e Shoqërisë.
- b. Ngritjen në nivel të strukturës së TI nga nivel sektori në nivel Drejtorie.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

2. Nga auditimi i bazës rregullatore të sektorit IT u konstatua se UKT nuk ka rregullore të veçantë për Teknologjinë e Informacionit. (*Trajtuar më hollësisht në faqen nr.13 të Raportit të Auditimit*).

Rekomandoj:

UKT të marrë masa për hartimin e një Rregulloreje të Përgjithshme mbi Teknologjinë e Informacionit, në të cilën të përfshihen të gjitha operacionet IT, afatet dhe burimet e nevojshme. Hartimi i kësaj Rregulloreje të marrë në konsideratë vendosjen e kontrolleve të brendshme lidhur me menaxhimin e riskut, përputhshmërinë me procedurat dhe rregullat e brendshme aktuale të shoqërisë si dhe me legjislacionin e Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit në Shqipëri.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

3. Nga auditimi i Burimeve njerëzore në strukturën TI të UKT u konstatua se ka mangësi për pozicionin e Specialistit për Menaxhimin e Rrjetit/ Serverave në strukturën e Sektorit të Teknologjisë së Informacionit (STI). Pozicioni i Specialistit për Menaxhimin e Rrjetit/ Serverave është një pozicion i rëndësishëm dhe mungesa e tij mbart risk të lartë. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr.13 të Raportit të Auditimit).*

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të UKT në bashkëpunim me Drejtorinë e Burimeve Njerëzore dhe Sektorin TIK të marrin masa për plotësimin e strukturës së Sektorit të Teknologjisë së informacionit.

Menjëherë

4. Nga auditimi u konstatua se UKT dhe STI nuk ka një analizë të nevojave për trajnim të stafit të STI. Nuk ka plan për trajnime dhe për vitin 2016 stafi i STI nuk ka kryer asnjë ditë trajnim për sistemet, sigurinë dhe teknologjinë e informacionit. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr. 14 të Raportit të Auditimit).*

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të UKT në bashkëpunim me Drejtorinë e Burimeve Njerëzore dhe Sektorin TIK të marrin masa për identifikimin e nevojave për trajnim të stafit IT dhe çdo përdoruesi të sistemeve IT për sistemet, sigurinë dhe teknologjinë e informacionit. Te hartojë e miratojë planet trajnimit si dhe zhvillojë ato.

Menjëherë në vazhdimësi

5. Nga auditimi se si UKT identifikon, harton nevojat dhe vendos kritere për marrjen e vendimeve për mallra dhe shërbime në TIK u konstatua një mos angazhim dhe mungesë të njohjes e analizës nga ana e sektorit TIK, mbi atë çfarë kërkohet në planifikimin e projekteve të teknologjisë së informacionit, për një optimizim sa më të mirë të investimeve në TIK. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr 15 të projektraportit të auditimit).*

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të UKT në bashkëpunim me Sektorin TIK dhe të gjitha drejtoritë, bazuar në praktikën më të mirë për zhvillimin e sistemeve të teknologjisë së informacionit apo përmirësimin e tyre, ti kushtojnë rëndësi identifikimit të nevojave dhe kërkesave, analizimit, prioritarizimit, aprovimit, si dhe zhvillimin e një analize kosto/përfitim, midis zgjidhjeve të mundshme për të arritur të zgjidhja më optimale për çdo investim në teknologjinë e informacionit, duke përfshirë pajisjet periferike *(si printer fotokopje)* dhe licencat.

Në vazhdimësi

6. Nga auditimi i procedurave të prokurimit zhvilluar për projektet e teknologjisë së informacionit për:

1. Krijimi i një mjedisi të ri dhomë serverash për drejtorinë e Ujësjetës Kanalizime Tiranë sh.a,
2. Blerje pajisje monitorimi, licenca, software financiar dhe faturimi (SMI) sistem menaxhimi informacioni për UKT sh.a,
3. Infrastrukturë TI Server, pajisje Data Center për UKT sh.a,

U konstatuan të njëjtat mangësi, si më poshtë:

- a. Në asnjë rast nuk rezulton i dokumentuar urdhër titullari, për ngritjen e grupit të punës, për hartimin e specifikimeve teknike, si dhe ngritjen e grupit për ndjekjen e kontratës dhe hartimin e raportit përmbledhës për realizimin e saj, në kundërshtim me VKM nr. 914, datë 29.12.2014 për “Miratimin e rregullave të prokurimit publik”.
- b. Në të gjitha rastet e procedurave të audituara u konstatua një shmangie nga përgjegjësitë e përgjegjësit të sektorit TIK, pasi shprehet në mënyrë konstante për specifikimet teknike që ka hartuar dhe dokumentuar: “Nga zyra TI është ngritur një komision për hartimin e specifikimeve teknike sipas njohurive të gjithsecilit duke menduar që nuk janë më të mirat jemi gjithmonë të hapur”.
- c. Përlllogaritja e fondit limit ka ardhur si rezultat i studimit të tregut tek operatorët ekonomikë vetëm nëpërmjet tabelës për zërat e punimeve që përmban çdo projekt, por jo me të gjitha specifikimet e secilit prej tyre (Mosnjohja e operatorëve me të gjitha specifikimet teknike, tregon për fond limit të përlllogaritur larg realitetit).
- d. Kriteret e vendosura nga NjP mbi kapacitetin teknik si pjesë e kriterëve të veçanta të kualifikimit, nuk janë bërë në përputhje me volumin e punimeve apo rëndësinë e tyre. Mungesa e specialistit të fushës në NjP, kompromenton kriteret e vendosura në lidhje me kapacitetin teknik në të gjitha procedurat, duke sjellë në këtë mënyrë një kufizim në pjesëmarrje.
- e. Përfundimi i implementimit të çdo projekti shoqërohet me kolaudime të pjesshme, por akt-kolaudimi i shërbimit të përfituar si një i tërë nuk rezulton të jetë kryer në asnjërën prej tyre.
- f. Asnjë procedurë prokurimi TIK zhvilluar në vitin 2016, nuk është audituar nga Drejtoria e Auditit të Brendshëm të UKT-së, për shkak të mungesës së kapaciteteve në burime njerëzore në këtë drejtori. (Trajtuar më hollësisht në faqet nr17-31 të projektraportit të auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të UKT në bashkëpunim me Drejtorinë e Auditit të Brendshëm si dhe me Drejtorinë e Shërbimeve Mbështetëse, të marrin masat e nevojshme për:

- a. Ngritjen e grupit të punës në hartimin e specifikimeve teknike dhe grupin e ndjekjes së kontratës, për procedurat TIK, në përputhje me VKM nr. 914, datë 29.12.2014, për “Miratimin e rregullave të prokurimit publik”.
- b. Marrjen e asistencës së nevojshme nga institucione apo specialistë të fushës së teknologjisë, në hartimin e specifikimeve teknike për projektet TIK, në mungesë të

kapaciteteve të vet shoqërisë, në funksion të zgjidhjes më të mirë me kosto me të pranueshme.

c. Studimi i tregut, për përlogaritjen e fondit limit të realizohet duke i njohur operatorët ekonomikë me të gjithë përmbajtjen e specifikimeve teknike, si domosdoshmëri në marrjen e një oferte sa më afër realitetit.

d. Njësia e prokurimit, të ketë në përbërjen e saj specialistë të fushës për hartimin e kriterëve të veçanta për investimet e reja dhe atyre që do të përmirësonin aktivitetin e UKT nëpërmjet teknologjisë.

e. Dokumentimin e shërbimit përfundimtar si një të tërë, i përfutur nga çdo projekt i ri apo përmirësim i atij ekzistues, lidhur me teknologjinë e informacionit.

f. Auditimin e procedurave të prokurimit TIK si dhe auditimin e proceseve të automatizuara, në përputhje me ligjin nr.10296, datë 8.7.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin” dhe udhëzimin nr.30 datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”.

Në vazhdimësi

7. Nga auditimi i procedurave zhvilluar në funksion të sistemit Al-Billing, rezulton se:

a. Procedurat me objekt “Shërbim mirëmbajtje dhe zhvillim të mëtejshëm të sistemit të faturimit “Al-Billing” dhe “Shërbimi dhe konfigurimi i kasave dhe sistemit të faturimit për UKT sha”, janë realizuar jashtë parashikimit, pasi nuk rezultojnë si zëra të planifikuar për vitin 2016.

b. Marrja në dorëzim e shërbimeve të reja dhe mirëmbajtjes, në zbatim të kontratës së lidhur për “Shërbim mirëmbajtje dhe zhvillim të mëtejshëm të sistemit të faturimit “Al-Billing”, nuk dokumentohet asnjë detaj lidhur me shërbimin kërkuar i cili mund të jetë i ri apo përmirësuar/përshtatur, duke mos lënë asnjë gjurmë, nëse kompania e kontraktuar i ka përmbushur specifikimet teknike lidhur me kërkesat për mirëmbajtjen dhe mirë funksionimin e sistemit.

c. Në kontratën e shërbimit nënshkruar midis palëve, UKT dhe JV “BNT Electronics” & “Jehona Software”, për mirëmbajtje dhe zhvillim të mëtejshëm të sistemit të faturimit Al-Billing, nuk ka në asnjë nen i cili të përcaktojë detyrimin e realizimit të objektit të kontratës në përputhje me dokumentat standarde të tenderit pjesë integrale e saj. Kjo mangësi ka sjellë që në procedurën e zhvilluar 2 muaj më vonë, për “Shërbimi dhe konfigurimi i kasave dhe sistemit të faturimit për UKT sha”, ku fitues është i njëjti bashkim operatorësh, të ekzistojë zëri “zhvillimin e sistemit të faturimit që pagesa të kalojë në mënyrë automatike në sistem dhe kasë për të gjitha arkat”, pagesa e këtij zhvillimi është në një vlerë shumë më të madhe se sa mirëmbajtja vjetore e Al-Billing. (Trajtuar më hollësisht në faqet nr. 28-30 të Raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

a. Të merren masat për projektet që do të gjejnë zbatim në të ardhmen për planifikimin e saktë të nevojave që institucioni ka mbi mirëmbajtjet, apo përmirësimet bazuar në

kapacitetet njerëzore që disponon për të siguruar mbarëvajtjen e shërbimeve që UKT ofron nëpërmjet teknologjisë.

b. Të merren masa në të ardhmen për dokumentimin me detaje të shërbimit të kërkuar, duke përfshirë afatin brenda të cilit shërbimi i kërkuar është realizuar, punonjësi që ka paraqitur kërkesën, përfshirjen e tij në testimet e zhvilluara për marrjen në dorëzim si dhe pajisjet apo softet të cilat janë prekur për realizimin e tij.

c. Të merren masa për hartimin e marrëveshjeve nivel shërbimi (SLA) që UKT do të nënshkruajë në vijim, për të drejtat dhe detyrimet që i takojnë palëve në përputhje të plotë me DST dhe specifikimet teknike, duke parandaluar në këtë mënyrë çdo hapësirë për kosto të paparashikuara.

d. Nisur nga sa me lart njësia e Auditit të Brendshëm në UKT të planifikojë një mision auditimi mbi e kontratën e shërbimit nënshkruar midis palëve, UKT dhe JV “BNT Electronics” & “Jehona Software”, *për mirëmbajtje dhe zhvillim të mëtejshëm të sistemit të faturimit Al-Billing.*

Në vazhdimësi

8. Nga auditimi se si UKT menaxhon shërbimet, kapacitetin e sistemeve rezultoi se procedurat e raportimit nuk dokumentohen. Në këtë mënyrë, nuk ka një strukturë kontrolli të mirëfilltë për auditimin e teknologjisë së informacionit të UKT, duke rritur riskun e mos identifikimit të parregullsive që mund të ndodhin në sisteme. Përfshirja e auditimit të teknologjisë së informacionit në Drejtorinë e Auditimit të Brendshëm, do të siguronte nivel më të lartë të integritetit të të dhënave që sistemet përmbajnë, duke evidentuar dobësitë e deri tek parregullsitë që mund të ndikojnë në vendimmarrje. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr31 të projektraportit të auditimit.*

Rekomandoj:

Strukturat Drejtuese në UKT në bashkëpunim me Sektori i Teknologjisë së Informacionit të marrin masa për raportimin e aktivitetit të tyre të përditshëm dhe për ruajtjen (dokumentimin) e këtyre procedurave.

Strukturat Drejtuese në UKT në bashkëpunim me Drejtoria e Auditimit të Brendshëm të marrin masa për përfshirjen e Sektorit i Teknologjisë së Informacionit në procesin e auditimit.

Në vazhdimësi

9. Nga auditimi se si UKT **Menaxhon dhe dokumenton problemet, incidentet dhe ndryshimet** rezultoi se situata në UKT në mungesë të procedurave të shkruara, për periudhën nën auditim, menaxhohet mbi bazë ngjarjesh, d.m.th jepet suport, mbështetje teknike dhe logjike për operacionet IT që ndihmojnë mbarëvajtjen e strukturave të institucionit, procedurat kryhen nëpërmjet shkëmbimeve verbale dhe nëpërmjet email-eve. Në këtë mënyrë, institucioni nuk ka politika të ruajtjes së dokumenteve dhe ***nuk ka të dokumentuar një plan masash për trajtimin e gabimeve dhe incidenteve*** që mund të ndodhin në infrastrukturën IT. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr. 32 të projektraportit të auditimit.*

Rekomandoj:

Strukturat Drejtuese në UKT në bashkëpunim me Sektorin e Teknologjisë së informacionit të marrë masa për hartimin e një plani veprimi për identifikimin, raportimin, trajtimin, dokumentimin dhe monitorimin e incidenteve. Gjithashtu të marren masa për menaxhimin e ndryshimeve dhe dokumentimin e të gjithë procesit të ndryshimeve.

Brenda vitit 2017 dhe në vazhdimësi

10. Nga auditimi u konstatua se faqia e Web të UKT ka këto mangësi:

-Në kuadrin e transparencës UKT duhet të afishojë në faqen e saj web Organigramën e institucionit, ku të përfshihen, strukturat e të gjithë UKT, me adresat e sakta, numrat e kontaktit dhe orarin e ofrimit të shërbimeve ndaj publikut;

-Kategoria vende pune nuk gjendet në faqen web të UKT, duke mos krijuar asnjë mundësi intervistimi për njerëz të cilët kanë interes dhe duan të kontribuojnë në UKT; Tek menuja “Kontakte” nuk ka të afishuar për publikun oraret e pritjes së publikut në degët e UKT-së. (Sa më sipër trajtuar më hollësisht në faqet nr. 35 të Raportit të Auditimit).

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese në UKT në bashkëpunim me Sektorin e Teknologjisë së Informacionit, të marrin masa për përmirësimin dhe përditësimin e faqes web për të rritur ndihmesën ndaj qytetarëve në lidhje me problematikat e përditshme.

Brenda vitit 2017 dhe në vazhdimësi

11. Nga auditimi se si UKT Identifikon dhe menaxhon risqet në teknologjinë e informacionit, u konstatua se UKT nuk disponon një regjistër risku për teknologjinë e informacionit në mospërputhje me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, Udhëzimi nr. 30, datë 27.12.2011 “Për Menaxhimin e Aktiveve në Njësitë e Sektorit Publik”. Nga strukturat drejtuese të shoqërisë nuk është iniciuar asnjë proces për identifikimi i risqeve të lidhura me aktivitetet/funksionet e UKT të ofruara nëpërmjet aplikacioneve si dhe menaxhimi i tyre.

UKT nuk disponon asnjë mekanizëm për vlerësimin e proceseve të kompjuterizuara dhe sigurisë së të dhënave në funksion të ofrimit të shërbimeve dhe vazhdimësisë së aktivitetit, lidhur me gjenerimin, sistemimin e faturës, arkëtimin e saj si dhe shërbimeve online, si elementë shumë të rëndësishëm të analizës së riskut Sa më sipër, trajtuar më hollësisht në faqet nr 36 të projektraportit të auditimit.

Rekomandoj:

Strukturat drejtuese të UKT në bashkëpunim me Drejtorinë e Auditit të Brendshëm, të marrin masat e nevojshme për hartimin dhe dokumentimin e një plan-veprimi, në përputhje me ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010, “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar, Udhëzimin nr. 30, datë 27.12.2011 “Për Menaxhimin e Aktiveve në Njësitë e Sektorit Publik”, për shmangien, adresimin, transferimin apo pranimin e

risqeve të identifikuara, si dhe monitorimin periodik për zbatimin e masave të marra nga sektori përgjegjës.

Brenda vitit 2017 dhe në vazhdimësi

12. Nga auditimi i Planeve për Vazhdueshmërinë e Biznesit dhe Rimëkëmbjes nga Katastrofat në UKT rezultoi se:

a) UKT nuk ka të ndërtuar një strategji të rimëkëmbjes nga katastrofat si dhe nuk ka plane që përcaktojnë vazhdimësinë e proceseve në rastet e dështimit. UKT nuk disponon dokumentacione në lidhje me Planet e vazhdueshmërisë së punës (BCP) dhe rimëkëmbjes nga katastrofat (DRC), Procedurat e testimit dhe rezultatet e tyre sidhe veprimet e rekomandimet e ndërmarra. UKT nuk ka listë të artikujve të vlerësuar prioritare për proceset emergjente

b) Mbajtja e Rrjetit network i UKT ndodhet në dhomën e vjetër të serverave janë jashtë çdo standardi përbën risk për funksionimin sistemit TI të UKT.

c) Institucioni nuk ka politika në lidhje me aksesin në rast emergjence në qendrën e të dhënave. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr.4,37 të Raportit të Auditimit).*

Rekomandoj:

Të merren masa për ndërtimin dhe hartimin e Planeve të Vazhdimësisë së Biznesit Rimëkëmbjen nga Katastrofat për sistemet, pajisjet kompjuterike dhe të dhënat. Gjithashtu, të merren masa për hartimin e planit të sigurisë së informacionit dhe implementimi e tij duke përfshirë ndarjen e detyrave/përgjegjësi të sigurisë në IT. Planifikimi dhe testimi i sistemeve IT të kryhet në përputhje me kërkesat për të cilat këto sisteme ndërtohen.

Brenda vitit 2017 dhe në vijimësi

13. Nga Auditimi i bazës të dhënave të **sistemit të faturimit AL Billing** për vitin 2016 rezulton se:

a) UKT nëpërmjet aplikacionit Billing ka gjeneruar 2 670 281 fatura (transaksione) me numrave seriale të pa certifikuar nga Autoriteti Tatimor, në kundërshtim me ligjet tatimore. Në këto fatura është aplikuar edhe mbajtja e taksave të tjera të cilat UKT mbledh.

b) UKT nuk ka bërë kërkesën pranë Drejtorisë se Tatimpaguesve të Mëdhenj për miratimin dhe tërheqjen e diapazonit të numrave seriale.

c) Drejtorisë se Tatimpaguesve të Mëdhenj e cila është venë në dijeni për miratimin e kësaj fature kompjuterike tatimore me shkresën nr 6613/1 date 07.03.2016 nuk rezulton të ketë kryer asnjë kontroll për të detyruar UKT të zbatojë ligjet tatimore. *(Trajtuar më hollësisht në faqet nr. 38-39 të Raportit të Auditimit).*

Rekomandoj:

UKT të marri masa të menjëhershme për bërjen e kërkesës pranë Drejtorisë së Tatimpaguesve të Mëdhenj për miratimin e diapazonit të numrave seriale, gjenerimit të faturave tatimore kompjuterike të shitjes nga UKT vetëm me numrat e miratuar nga organet tatimore.

Menjëherë dhe në vijimësi

14. Auditimi i Sigurisë së të dhënave të *programit të faturimit Billing* u konstatua se:

- a) UKT nuk ka rregulla të shkruara për procedurat e mbylljes së përdoruesve të sistemit. Nuk kryhet njoftimi nga departamentet përkatëse si dhe nga burimet njerëzore i sektorit TI për mbylljen e përdoruesve që kanë ndërprerë marrëdhëniet e punës, ”.
- b) Lënia aktivë e përdoruesve të sistemit pasi kanë ndërprerë marrëdhëniet e punës (faturistë, arkëtare TI e specialiste të departamentit të shitjes etj) përbën shkelje të sigurisë në Aplikacionit të faturimit duke e bërë atë të pa sigurte ndaj ndërhyrjeve.
- c) Siguria e sistemeve të informacionit në UKT është në risk në saj të mungesës së rregullave të shkruara për ndërrimin e fjalëkalimeve.
- d) Përfshirja e Sektori i TI në procese operacionale (sistemime të dhënash) në sistem krahas detyrave për mirëmbajtjen e zhvillimin e sistemit përbën konflikt në ndarjen e përgjegjësive dhe përbën risk për UKT.
- e) Mos ruajtja dhe analizimi nga ana e sektorit të TI në UKT i logeve të sistemit për vitin 2016 (për mungesë hapësirash) mbartin riskun që ndërhyrjet në sistemet e teknologjisë së informacionit të mos identifikohen. (*Trajtuar më hollësisht në faqet nr.38 të Raportit të Auditimit*).

Rekomandoj:

UKT dhe STI të hartojnë, miratojnë e zbatojnë rregulla për hapjen dhe mbylljen e përdoruesve në sistemet e teknologjisë së informacionit sidhe për vendosjes dhe nderimin e fjalëkalimeve të përdoruesve. Të mos përfshijnë sektorin e TI në procese operacionale (sistemime të dhënash). Sektori i TI në UKT të kryejë analizimin e logeve të sistemit për identifikimin e incidenteve dhe ndërhyrjeve në sistemet e teknologjisë së informacionit.

Menjëherë dhe në vijimësi

15. Nga auditimi se si menaxhimi i Lartë në UKT drejton, vlerëson, përdor dhe monitoron efektivisht përdorimin e teknologjinë e Informacionit, me qëllim përmbushjen e misionit të shoqërisë konstatohet se:

- a. Investimet TI të kryera nga UKT kanë lënë jashtë vëmendjes investimet në TI për automatizimin e impianteve të prodhimit, trajtimit dhe pompimit të ujit. Nuk ka kërkesa nga Departamenti i prodhim shpërndarjes e Departamenti Inxhinierik për futjen e automatizimeve dhe përdorimin e teknologjisë së informacionit.
- b. Serveri i aplikacionit për komandimin e monitorimin e procesit të përpunimit të ujit në impiantin e Bovillës ishte jashtë funksionit dhe zëvendësuar me 2 pc. Aplikacioni i kontrollit të impiantit ruhej pa backup. Sistemi mund të komandohej manualisht vetëm 4 ore në rast avarie të aplikacionit të mësipërm. Ambienti ku ndodhej pc ishte pa ventilim efikas dhe pa sisteme alternative energjie, ruajtja e impiantit kryhet nga rroje private pa sisteme sinjalizimi dhe kamera sigurie.
- c. Komunikimi i impiant depò stacione pompimi kryhet me celular.
- d. Nuk ka automatizim për matjen e niveleve të ujit në depo.
- e. Mos përdorimi i sistemeve inteligjente në depo sjell zbatimin e grafikun e miratuar për furnizimin e Tiranës me ujë 3 herë në ditë pavarësisht nga kërkesat e gjendja në sistem.
- f. Depot ndodhen të rrethuara nga zona urbane, ruhen nga rroje private për vetëm 2 turne pa sisteme sinjalizimi dhe kamera sigurie.

g. Nuk përdoren Automatizim e sisteme inteligjente për trajtim, komandim, sinjalizim, matjen e parametrave kryesorë të transmetimit, akumulimit dhe shpërndarjes së ujit, siç janë matja e presioneve, matja e prurjeve dhe niveleve të ujit në sistem.

h. Dispeçeria e UKT në shërbimin e saj 24 orësh nuk përdor sisteme të teknologjisë së informacionit si për marrjen e informacioneve nga burimet e prodhimit, linjat e transmetimit, depot dhe rrjetin shpërndarës, regjistrimin e informacioneve dhe veprimeve të kryera. Dokumentimi i veprimtarisë së dispeçerisë manualisht nuk jep mundësinë e përdorimit të informacionit për analiza. (*Trajtuar më hollësisht në faqet nr.5,45 të Raportit të Auditimit*).

Rekomandoj:

- a. UKT për të përmbushur misionit e shoqërisë të hartojë një plan strategjik duke shfrytëzuar burimet e brendshme si dhe eksperiencat e burime të jashtme, me qëllim automatizimin dhe përdorimin e teknologjisë së informacionit në gjithë proceset e UKT. Krijimi i një qendre dispeçeri moderne dhe informatizimi i të dhënave të saj duhet të shikohet si një mjet për rritjen e 3E-ve të Shoqërisë.
- b. Këshilli Mbikëqyrës i UKT të analizojë rekomandimet e lëna në Raportin Përfundimtar të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit dhe të marri masat përkatëse për përmirësimin e gjendjes.

Brenda vitit 2017 në vijimësi

Një kopje e Raportin Përfundimtar të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit në UKT dhe rekomandimet e lëna, t'i përcillet Bashkisë Tiranë.

Me ndjekjen dhe kontrollin e zbatimit të detyrave dhe masave të përcaktuara në këtë vendim ngarkohet Departamentit të Auditimit të Teknologjisë së Informacionit dhe Investimeve të Huaja.

Bujar LESKAJ

K R Y E T A R